

Terugkijken op een jaar GGZ in de wijk

Sinds een jaar heeft Amsterdam Oud-Oost 'GGZ in de wijk', een samenwerkingsverband tussen vier maatschappelijke partijen met als doel een GGZ-vriendelijke houding in de Dapperbuurt, Transvaalbuurt en Oosterparkbuurt. Wat levert de samenwerking op?

GGZ in de wijk verbindt stadsdeel Oost, GGZ-instelling Arkin, welzijnsorganisatie Dynamo en TEAM ED. We spreken twee professionals die via GGZ in de wijk samenwerken, Moni Hanasbei en Charlotte van der Veen.

Omgaan met ander gedrag

Charlotte is coördinator bij TEAM ED: "Wij zijn een sociaal uitzendbureau voor ervaringsdeskundigen die zelf geworsteld hebben met bijvoorbeeld depressie, verslaving, dakloosheid of eenzaamheid. We bieden ontmoetingsplekken, individuele hulp en voorlichting. Zo geven we bijvoorbeeld trainingen aan welzijnsprofessionals over het omgaan met mensen die zich anders gedragen. De deelnemers kunnen aan ervaringsdeskundigen vragen stellen die ze normaal niet zo gauw durven stellen, bijvoorbeeld: moet ik wel doorvragen als iemand heel sombere gedachten uit?"

Wat is wel en niet helpend?

Moni werkt bij Dynamo als GGZ Coach Welzijn. Moni: "Aan de verhalen van ervaringsdeskundigen heb je zoveel! Dat geldt voor welzijnswerkers maar ook voor actieve bewoners. Ervaringsdeskundigen vertellen wat wel en niet helpend is geweest in hun hersteltraject. Geef bijvoorbeeld geen ongevraagd advies, maar vraag wat er aan de hand is en wat diegene nodig heeft. Ga het contact niet uit de weg en let op welke woorden je gebruikt. Sommige GGZ-cliënten vinden van zichzelf dat ze er niet toe doen, als ze dan ook nog bij een vergeten afspraak het verwijt krijgen dat ze 'lui' zijn, hakt dat erin."

Stigmatisering tegengaan

Charlotte kent ook verhalen over stigmatiserende opmerkingen. Zij vertelt: "Dan hoor je: we willen geen borderliner in de groep hoor, die gaat de boel manipuleren." Moni vult aan: "De diagnose doet er helemaal niet toe. Wel kun je gedrag dat je werkelijk ziet, bespreekbaar maken."

Het komt ergens vandaan

Charlotte benadrukt dat gedrag altijd ergens vandaan komt. Charlotte: "Iemand die in zijn huis staat te schreeuwen, doet dat niet om de burens te pesten. Iemand kan bijvoorbeeld erg bang zijn, of in de war zijn geraakt door allerlei bureaucratie waar diegene tegenaan loopt. De media hebben trouwens met de term 'verward persoon' onterecht het beeld geschetst alsof iedereen met een GGZ-achtergrond gevaarlijk is. Wij spreken liever van 'onbegrepen gedrag'. Ik vind dat iedereen een nieuwe kans verdient."

Vragenuurtjes

Beide dames vinden het lastig dat fysieke bijeenkomsten nu niet mogelijk zijn. Moni: "Normaal kunnen mensen ons in de buurthuizen letterlijk aanklappen. Zulke laagdrempelige ontmoetingen zijn belangrijk. Bij deskundigheidsbevordering helpt een veilige sfeer waarin deelnemers kritisch naar zichzelf durven kijken. Digitaal is dat lastiger. En ik heb het gevoel dat ik nu niet zichtbaar genoeg ben in de wijk." Charlotte vertelt dat GGZ in de wijk online wel doorgaat met vragenuurtjes. Het eerstvolgende is op 28 januari*.

Korte lijnen

En wat levert *GGZ in de wijk* op? Een voorbeeld is de buurtbewoonster die iets voor burens wilde betekenen. Zij werd gekoppeld aan een buurtgenote met psychiatrische klachten die meer sociaal contact wilde. Al bij de tweede ontmoeting vertelde die vrouw dat zij de week ervoor met zelfdodingsgedachten zat en de crisisdienst had gebeld. Moni vertelt: "De vrijwilligster maakte zich zorgen en belde mij. Ik heb het besproken met een collega van Arkin. Door de korte lijnen binnen GGZ in de wijk, kijken we vanuit twee of drie invalshoeken naar de situatie. Ik heb vervolgens de vrijwilligster gecoacht. Dat ze haar buurtgenoot kan laten weten dat ze nog steeds wil afspreken, complimenten kan geven over het inschakelen van de crisisdienst, vragen wat helpend is."

Overlast Dapperplein

Een belangrijk thema voor het stadsdeel is de overlast op het Dapperplein. Er hangen mannen rond die seksistische opmerkingen maken naar passanten, er wordt gedeald. Ook wonen in de wijk mensen met psychiatrische klachten. Charlotte: "Het is natuurlijk niet zo dat andere bewoners overlast maar hebben te pikken. Maar we kunnen wel helpen bij hoe ze het gesprek aangaan met bijvoorbeeld een buurman die regelmatig al zijn spullen op straat gooit. Bijvoorbeeld op een moment dat het wél goed met hem gaat."

Komende jaar

In 2021 gaan het stadsdeel, Arkin, Dynamo en TEAM ED de samenwerking verder verstevigen, zo wil Dynamo altijd een ervaringsdeskundige bij een training aanwezig hebben. Moni: "Ik hoop dat er meer actieve bewoners naar onze trainingen komen. Veiligheid en overlast zijn ook thema's waar we ons op blijven richten. En ik vind het belangrijk dat we gewone taal gebruiken, geen vakjargon." Charlotte: "Wij willen TEAM ED zichtbaarder maken en zorgen dat welzijnswerkers weten dat ze bewoners naar ons kunnen doorsturen. Net als Moni hoop ik dat we weer fysieke locaties kunnen gebruiken, want gastvrijheid is juist waar GGZ in de wijk om draait."

* Vragenuurtje 'Meer zorg nodig?' met ervaringsdeskundigen en professionals: zie <https://wijkzorg-amsterdam.nl/oost/activiteiten/qa-meer-zorg-nodig-jan-21/>